

POSTANOWIENIE

Dnia 28 maja 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Myszka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Maria Grzelka

SSN Grzegorz Misiurek

w sprawie z powództwa B.(...) GmbH z siedzibą w I. (Austria)
przeciwko S. K. - prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmą PPHU "E.(...)" w Ł.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 28 maja 2008 r.,
zażalenia pozwanego
na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 25 lipca 2007 r., sygn. akt I ACa (...),

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 12 października 2006 r. Sąd Okręgowy - Sąd Gospodarczy w Ł. utrzymał w mocy nakaz zapłaty tego Sądu z dnia 23 maja 2006 r., którym orzeczono, że pozwany ma zapłacić powodowej spółce kwotę 71 264,70 EURO wraz z odsetkami i kosztami postępowania. Pozwany, reprezentowany przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, wniósł od tego wyroku apelację, w której wartość przedmiotu zaskarżenia oznaczył kwotą 281 032,34 zł, i równocześnie uiścił opłatę sądową w kwocie 30 zł. Postanowieniem z dnia 17 listopada 2006 r. Sąd Okręgowy odrzucił wniesioną apelację z powodu nieuiszczenia należnej opłaty stosunkowej w kwocie 14052 zł. Powołał się przy tym na art. 130² § 3 k.p.c. i stwierdził, że pozwany nie zgłosił w apelacji wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych.

Pozwany złożył wniosek o przywrócenie terminu do uiszczenia opłaty stosunkowej i równocześnie wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych. Na wezwanie Sądu Okręgowego dołączył do wniosku o przywrócenie terminu apelację od wyroku z dnia 12 października 2006 r. W uzasadnieniu wniosku o przywrócenie terminu pełnomocnik pozwanego twierdził, że wnosząc apelację, na skutek omyłki przy pakowaniu korespondencji, nie dołączył do niej wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych.

Postanowieniem z dnia 22 października 2006 r. Sąd Okręgowy zwolnił pozwanego od kosztów sądowych w postępowaniu apelacyjnym, a kolejnym postanowieniem z dnia 30 stycznia 2007 r. przywrócił pozwanemu termin do wniesienia opłaty od apelacji, następnie zaliczył na poczet opłaty podstawowej od apelacji opłatę w kwocie 30 zł, podlegającą zwrotowi z powodu odrzucenia apelacji w dniu 17 listopada 2006 r., i przedstawił akta sprawy wraz z apelacją Sądowi Apelacyjnemu.

Postanowieniem z dnia 25 lipca 2007 r. Sąd Apelacyjny odrzucił apelację i oddalił wniosek pełnomocnika z urzędu o przyznanie mu wynagrodzenia z tytułu udzielonej pozwanemu pomocy prawnej, przeprowadzając następującą argumentację.

Złożony przez pozwanego wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia opłaty od apelacji nie mógł odnieść zamierzonego skutku, ponieważ po wydaniu postanowienia o zwolnieniu pozwanego od kosztów sądowych stał się bezprzedmiotowy. W tej sytuacji pełnomocnik pozwanego, po uprawomocnieniu się postanowienia z dnia 17 listopada 2006 r. o odrzuceniu apelacji, powinien zmienić wniosek i domagać się przywrócenia terminu do wniesienia apelacji. Do modyfikacji wniosku jednak nie doszło, a Sąd nie miał obowiązku pouczenia strony reprezentowanej przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego. Postanowienie Sądu pierwszej instancji o przywróceniu terminu do uiszczenia opłaty od apelacji może być interpretowane jedynie w sposób wynikający z jego treści. W tej sytuacji konieczne stało się odrzucenie apelacji z dnia 8 grudnia 2006 r. jako wniesionej po upływie przepisane terminu (art. 370 w związku z art. 373 k.p.c.). Wniosek pełnomocnika pozwanego o przyznanie kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu podlegał oddaleniu ze względu na niedopełnienie obowiązku starannego działania.

W zażaleniu na powyższe postanowienie pozwany zarzucił Sądowi Apelacyjnemu naruszenie art. 373 w związku z art. 370 k.p.c. przez odrzucenie apelacji i związaną z tym rozstrzygnięciem odmowę przyznania pełnomocnikowi kosztów nieopłaconej pomocy prawnej. Podniósł, że stanowisko Sądu Apelacyjnego o konieczności

modyfikacji żądania wniosku jest nieuzasadnione, pełnomocnik miał bowiem podstawy, by przyjmować, że złożony przez niego wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia opłaty stosunkowej został zakwalifikowany jako wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji. Modyfikacja wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia opłaty stosunkowej na wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji wymagałaby natomiast złożenia kolejnego wniosku o przywrócenie terminu, co stanowiłoby nadmierną komplikację procesową nawet dla profesjonalnego pełnomocnika. W konkluzji żalący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Żalący obszernie zrelacjonował przebieg postępowania toczącego się przez Sądami pierwszej i drugiej instancji po wniesieniu przez niego apelacji od wyroku z dnia 12 października 2006 r. oraz wniosku o przywrócenie terminu do uiszczenia opłaty stosunkowej. Podniósł, iż po dniu 2 lutego 2007 r., w którym doręczono pełnomocnikowi postanowienie Sądu pierwszej instancji o przywróceniu terminu do wniesienia opłaty od apelacji, miał podstawy, by przyjmować, że jego wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia opłaty stosunkowej został zakwalifikowany jako wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji. Okoliczność ta – w ocenie żalącego – ma świadczyć o wadliwości zaskarżonego postanowienia.

Odnosząc się do tych wywodów trzeba stwierdzić, że żalący pominął istotę zagadnienia, które legło u podstaw zaskarżonego postanowienia.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że w granicach kontroli zachowania warunków formalnych apelacji, którą sąd drugiej instancji przeprowadza na podstawie art. 373 k.p.c., mieści się również sprawdzenie zasadności przywrócenia uchybionego terminu do wniesienia apelacji (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 1998 r., III CKN 471/97, OSP 1999, nr 4, poz. 83, i z dnia 25 sierpnia 1999 r., III CKN 695/99, OSNC 2000, nr 3, poz. 51). Niezależnie więc od tego czy Sąd pierwszej instancji zakwalifikował złożony przez pełnomocnika żalącego wniosek o przywrócenie terminu jako wniosek o przywrócenie terminu do uiszczenia opłaty od apelacji, czy też jako wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji, postanowienie tego Sądu z dnia 30 stycznia 2007 r. podlegało – zgodnie z art. 373 k.p.c. – kontroli Sądu Apelacyjnego. W tej sytuacji przytoczony argument o istnieniu podstaw do przekonania pełnomocnika o odmiennym zakwalifikowaniu przez Sąd pierwszej instancji złożonego wniosku o przywrócenie terminu do uiszczenia opłaty od apelacji nie może odnieść zamierzonego skutku.

Nie można też podzielać poglądu Sądu Apelacyjnego, że modyfikacja złożonego wniosku mogłaby doprowadzić do skutecznego przywrócenia pozwanemu terminu do wniesienia apelacji. Trzeba podkreślić, że apelacja od wyroku z dnia 12 października 2006 r. została przez pełnomocnika pozwanego wniesiona w przepisany termin, a jedynie nie została w tym terminie uiszczona należna od niej opłata stosunkowa. Pełnomocnik pozwanego złożył wniosek o przywrócenie terminu do uiszczenia opłaty, jednak – wbrew wymaganiom art. 169 § 3 k.p.c. – opłaty tej nie uiszczył. Złożył natomiast wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych, twierdząc, że na skutek omyłki przy pakowaniu korespondencji, wniosku tego nie dołączył do apelacji.

Przywrócenie terminu – jak wynika z art. 168 § 1 k.p.c. – jest możliwe tylko wtedy, gdy strona nie dokonała w terminie czynności procesowej bez swojej winy. Pełnomocnik żalącego powinien zatem wykazać brak swojej winy w uchybieniu terminowi. Wymaganiu temu nie czyni natomiast zadość samo powołanie się na omyłkę popełnioną przy pakowaniu korespondencji. Z tej już tylko przyczyny wniosek o przywrócenie terminu nie zasługiwał na uwzględnienie. Zaskarżone postanowienie zatem mimo częściowo błędnego uzasadnienia odpowiada prawu.

Z przytoczonych wyżej powodów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. postanowił, jak w sentencji.